

Predmet : Ovčara (Miroljub Vujović i dr.)
Okružni sud u Beogradu – Veće za ratne zločine
Broj predmeta :K.V. br.1/2003

Glavni pretres: 5. decembar 2005.

Izveštaj: Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici oštećenih

Na današnjem nastavku glavnog pretresa završne reči su dali zastupnica oštećenih Nataša Kandić i branioci Petrušić, Zaklan, Perković, Vukotić, Pereski, Jevrić i Vujin.

Punomoćnik oštećenih Nataša Kandić napomenula je da se povodom ovog suđenja otvaraju dva pitanja. Prvo je da li će Sudsko veće presudom zadovoljiti zahteve za pravdu optuženih i žrtava, a drugo je da li će pravda zaista biti zadovoljena. Sudsko veće ne može doneti pravdu iz objektivnog razloga, što su porodice žrtava izgubile svoje najmilije. Sa druge strane, postoji problem manjkavosti optužnice. Naime, optužnica je podignuta za krivično delo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika, iako je među žrtvama bilo civila i ranjenika. Igor Kačić je imao 16 godina i bio je civil, trudnica Ružica Markobašić je takođe bila civil, a Damir Jurela je bio ranjenik. Pored toga, optužnica je selektivna, pošto je tužilac bio veoma bolećiv prema oficirima JNA, koji su se pojavili na suđenju u svojstvu svedoka, iako bi trebalo da se nađu na optuženičkoj klupi. Takođe, ostalo je nejasno šta su na Ovčari radili Petar Akik i svedoci Kresojević, Dukić i Stamatović. Napomenula je da je Sudsko veće uvelo jednu pozitivnu novinu, a to je ispitivanje događaja koji su prethodili samom zločinu. Ona je zaključila da je u kontekstu tranzicione pravde ovo suđenje značajno pre svega zbog toga što su u Srbiji po prvi put priznate hrvatske žrtve.

Branilac optuženog Vujovića, advokat Petrušić istakao je da je u optužnici nejasno da li je naređenje da se ubiju ratni zarobljenici izdao optuženi Vujović, ili optuženi Vujanović, ili obojica. Iz iskaza optuženih Đankovića i Lančužanina, kao i iskaza svedoka iz kragujevačke brigade, prozilazi da je optuženi Vujović bio glavni. Međutim, ne postoje dokazi da je on izdao naređenje da se zarobljenici streljaju, kao i da su ostali optuženi, koji se navode kao direktni izvršioци zločina, bili pod komandom optuženog Vujovića. Govoreći o samom zločinu, branilac je napomenuo da je „zavera ćutanja“ nastala na sednici Vlade na Veleprometu, gde je doneta odluka o sudbini zarobljenika. Iako se označava kao glavni, optuženi Vujović nije bio na toj sednici Vlade i nije učestvovao u donošenju te odluke. On je na kraju zatražio da se zbog nedostatka dokaza donese oslobađajuća presuda prema optuženom Vujoviću.

Branilac optuženog Vujovića, advokat Zaklan podržao je završnu reč branioca Petrušića. Govoreći o feljtonu „Istina o Ovčari“, koji je objavljen u „Politici ekspres“ u februaru 2003. godine, napomenuo je da se u njemu „naročito raspričao“ Vasiljević, koji je optužene Vujovića i Vujanovića označio kao najodgovornije za ovaj zločin. Branilac je podsetio da je Vasiljević prilikom svedočenja rekao da je o događajima na Ovčari saznao od drugih, na "semaforu" i na "pijaci". Šljivančanin je za ovaj feljton rekao da su teritorijalci oteli, odveli i pobili zarobljenike, a da je JNA bila nemoćna. Nakon feljtona, uhapšeni su optuženi Vujović i Vujanović, pošto je očito da nije postojao interes da se vodi postupak protiv pripadnika JNA. Naglasio je da se iz dnevnika kragujevačke brigade vidi da su njeni pripadnici bili na Ovčari 20.

novembra 1991. godine od 16 do 23 sata i da su obezbeđivali zarobljenike. „Obezbeđivali su njihovo streljanje.“ Naglasio je da optuženi Vujović možda zna nešto o ovom zločinu, ali iz straha o tome ne govori. Na kraju, predložio je da Sudsko veće zbog nedostatka dokaza donese oslobađajuću presudu prema optuženom Vujoviću.

Branilac optuženog Vujanovića, advokat Perković je istakao da se zločin nikad ne može opravdati i da niko ne može da uzme zakon u svoje ruke. Po njegovom mišljenju, nije postojao nikakav dogovor, niti naredba, da se izvrši streljanje zarobljenika iz vukovarske bolnice. Nakonadno je napravljena konstrukcija Vlade i TO Vukovar, sa optuženima Vujovićem i Vujanovićem na čelu, iako oni nisu imali faktičku vlast nad rezervistima, meštanima i dobrovoljcima. Tu vlast su jedino mogli da imaju oni čija je to bila zona odgovornosti. Na Ovčari je vladao opšti haos i u takvoj atmosferi optuženi Vujanović nije mogao da preuzme kontrolu i vlast. Pred masom od 300 do 400 ljudi, svedok saradnik broj 1 je otvorio krvavi pir, pucajući ispred hangara u potiljak jednom od zarobljenika. «On je bio taj okidač» i od tada su se stvari otele kontroli. Naglasio je da niti prvi, niti drugi svedok saradnik nisu mogli da dobiju taj status, pošto ne zadovoljavaju zakonske uslove. Oni su prilikom suočenja izmenili svoje iskaze i jasno je da su od početka lagali. Na kraju, branilac Perković je predložio da Sudsko veće usled nedostatka dokaza donese oslobađajuću presudu prema optuženom Vujanoviću.

Branilac optuženog Atanasijevića, advokat Vukotić je istakao da je izvršen zločin, da je optuženom Atanasijeviću žao svih žrtava, ali da i sebe smatra žrtvom. Njegovo priznanje nedvosmisleno doprinosi utvrđivanju pune istine i u saglasnosti je sa iskazom drugog svedoka saradnika, iskazom optuženog Perića u prekrivičnom postupku i materijalnim dokazima. Branilac je potom naglasio da su veštaci utvrdili da je optuženi Atanasijević u vreme izvršenja krivičnog dela bio bitno smanjeno uračunljiv. Optuženi je birajući život morao da puca, a to su potvrdili pokojni Mirko Vojinović zvan Čapalo i svedok saradnik broj 2. Napomenuo je da apsolutna neodoljiva sila isključuje krivičnu odgovornost i dodao da kod optuženog nije postojala volja, odnosno namera da izvrši krivično delo. Predložio je da Sudsko veće donese oslobađajuću presudu prema optuženom Atanasijeviću, ili alternativno, blažu kaznu.

Branilac optuženog Madžarca, advokat Pereski je naglasio da navodi precizirane optužnice u odnosu na njegovog branjenika nisu dokazani. Analizirajući iskaz svedoka Dukića, koji jedini tereti optuženog Madžarca, branilac je napomenuo da je ovaj svedok promenio svoj iskaz i da je prilikom suočenja rekao da nije siguran da je video optuženog Madžarca. Na kraju, predložio je donošenje oslobađajuće presude prema optuženom Madžarcu.

Branilac optuženog Perića, advokat Jevrić je na početku govorio o teškom položaju Srba u Vukovaru 1991. godine i o tome kako su Srbi tri puta u XX veku stradali od Hrvata. U jednom trenutku sudija Krstajić ga je prekinuo, rekavši da se nada da ne govori o svim Hrvatima. Branilac je odgovorio: "Ma ne sve". Istakao je da su Hrvati namerno žrtvovali zarobljenike iz vukovarske bolnice, nakon čega su dobili priznatu državu. Potom je govorio o tome kako zapisnik o saslušanju optuženog Perića pred radnicima UBPOK-a nije sačinjen u skladu sa ZKP-om i napomenuo da „Sudsko veće i Vrhovni sud ne mogu da tumače zakon.“ Na kraju, predložio je donošenje oslobađajuće presude prema optuženom Periću.

Branilac optuženog Vojnovića, advokat Vujin istakao je da njegovog branjenika jedino tereti optuženi Perić u već pomenutom zapisniku o saslušanju pred radnicima UBPOK-a. Naglasio je da optuženi Perić nije poznao optuženog Vojnovića pre rata i da je po spornom zapisniku rekao da misli da je optuženi Vojnović pucao u zarobljenike. Predložio je da Sudsko veće donese oslobađajuću presudu prema optuženom Vojnoviću.

Fond za humanitarno pravo